

УДК 373.5.018.54:78(519.5)“19/20”

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2018.140381>

Марина Ратко, кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри теорії і методики музичної освіти та хореографії
Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького
Владислава Пех, студентка
Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ В РЕСПУБЛІЦІ КОРЕЯ В КІНЦІ ХХ – НА ПОЧАТКУ ХХІ СТ.

У статті висвітлено систему загальної музичної освіти школярів, яка склалася в Південній Кореї в 90-х роках ХХ ст. Виявлено, що музичне навчання та виховання у цій країні пов'язане з традиціями конфуціанської моралі, сімейного виховання, має практичну орієнтацію та базується на єдності монопредметного й інтегративного підходів. Уроки музики у корейській школі та позакласна робота спрямовані на розвиток музичних здібностей учнів, виховання шанобливого ставлення до національної музичної культури через залучення до хорового співу, гри на народних інструментах та інших видів музичної діяльності.

Ключові слова: музична освіта в Південній Кореї; традиційна корейська музична культура; музичні здібності учнів.

Лім. 7.

Maryna Ratko, Ph.D.(Pedagogy), Associate Professor of the
Theory and Methodology of Music Education and Choreography Department
Melitopol Bohdan Khmelnytskyi State Pedagogical University
Vladyslava Pekh, Student of Melitopol Bohdan Khmelnytskyi State Pedagogical University

THE FEATURES OF DEVELOPMENT OF MUSIC EDUCATION IN THE REPUBLIC OF KOREA AT THE END OF XX – AT THE BEGINNING OF THE XXI CENTURIES

The article highlights the system of general musical education in the Republic of Korea, which developed in the nineties of the 20th century. The musical education in this country connects with the tradition of Confucianism morals, the family education, has the practical focus and based on the unity of mono-object and integrative approaches. The analysis of researches of foreign scientists and educational documents (namely, “The State Korean Musical Educational Program”) reveals that musical lessons and extracurricular work in Korean schools are aimed at the development of the pupils’ musical abilities (emphasizing the necessity of discovering the child’s leading ability), upbringing the respect for national musical culture due to involvement into different types of musical activities.

The obligatory status of schooling subject “Music” in curriculum of Korean school for all levels – the primary (cycle chodyn hakkyo), the secondary (cycle chun hakkyo), the full secondary (cycle kodyn hakkyo) – is the representation of profound status of compulsory education in South Korea, which is an object of national pride for every citizen of this country. The music lessons and integrated classes have the aim to bring up the moral and ethical values, civil position, basics of etiquette about which the connection of subjects “Morals”, “Civil ethics”, the coordination of integrated lessons “Pleasant life”, “Right life”, “Sensible life” are testified. Meanwhile, the activity of Korean educational institutions is coordinated with the principle of variability, which manifests itself in ensuring the right of the teacher of music to “work at the discretion”.

The harmonious development of a child, his involvement into the national tradition of music are realized through his participation in “musical specialization”, among them the choral singing, playing in the school orchestra of folk instruments, chamber-instrumental ensemble are popular. The basis of the musical literacy of pupils is provided through the assimilation of the fundamentals of the theory of Korean national music.

Keywords: the music education in South Korea; the traditional Korean musical culture; the musical abilities of students.

Постановка проблеми. Корея – країна давньої, самобутньої цивілізації, якій належить почесне місце в культурі Сходу. Вона не лише доповнила і збагатила новими гранями його художнє життя, а й дала людству цілу низку здобутків непересічної цінності, які стали невід’ємною частиною світової духовно-культурної спадщини.

Яскравою сторінкою традиційної духовної культури Кореї є її музична культура. Останнім часом вона викликає все більший інтерес дослідників, хоча залишається найменш вивченою з-поміж інших культур далекосхідного регіону.

Аналіз актуальних досліджень. Про активізацію наукового пошуку у цьому напрямку

свідчать дисертаційні дослідження Кім Тхе-Хуна, Ан Сун-Мін, Пах Кюн-Сін, І Нам-Сун, Пак Кен-Хвата ін. Окремо виділяється наукова діяльність корейського за національністю вченого У Ген-Іра, який вивчає історію та теорію музики країн Східної Азії і Кореї зокрема [5].

В останні десятиріччя у працях Кім Мі Дя, Мьонг-Сук О, Пак Су Чін, Роберта Уокера, Чо Хао-Ім та інших актуалізується розгляд питань, присвячених трансляції цінностей традиційної музичної культури Південної Кореї в системі загальної музичної освіти в цій країні. Спектр вивчених ними аспектів даної проблеми стосується сімейних традицій музикування, державних освітніх програм, видів музичної діяльності учнів на уроках музики в корейській школі, з'ясування музичних уподобань молоді тощо. Водночас наявні джерела інформації мають загальний ознайомлювальний характер або містять фрагментарний опис зазначеного кола питань. У дисертаційному дослідженні Пак Су Чін подано компаративний аналіз змісту освіти в початковій школі Республіки Корея та Російської Федерації. Однак концептуальні засади власне музичного навчання у цій країні на сучасному етапі та особливості його змісту розкрито у цій роботі дотично.

Метою дослідження є висвітлення концептуально-цільових, змістових та організаційно-методичних особливостей загальної музичної освіти в Південній Кореї кінця ХХ – початку ХХІ ст.

Виклад основного матеріалу. Значні соціально-економічні перетворення, що відбулися в корейському суспільстві у другій половині ХХ століття, зумовили розвиток нових форм у галузі освіти. Ці зміни безпосередньо торкнулися й освітньої діяльності в музичній сфері. Поряд з державними освітніми установами в Кореї починають широко функціонувати і недержавні (приватні) структури в навчанні музиці. Такі нововведення знаходять пряму підтримку в суспільстві, вони викликають у корейської молоді стійку внутрішню потребу в культурно-естетичному освіті.

Уявлення корейців про виховання і навчання укорінюються в їх сімейних традиціях. Корейці вірять, що розумовий, емоційний і фізичний розвиток людини починається з моменту зачаття. З огляду на це, новонароджену дитину, яка провела дев'ять місяців в утробі матері, прийнято вважати однорічною. Тексти Конфуція вказують на необхідність використання музики для упорядкування та контролювання думок. Тому і вагітна жінка не повинна бачити, обговорювати або слухати те, що неприємно і викликає огиду.

Так само і корейський цар Мун-ванг (династія Чосон) підкреслював у творі Е-ак ("Гарні манери і музика"), що вагітна жінка повинна зберігати свій розум "у спокої", чому може сприяти гарна музика [3, 75 – 76].

Корейці поділяють розвиток дитини на чотири стадії: новонароджений (від народження до 1 місяця); дитя (від 1 місяця до 1 року); "солодкий" (до трьох років); бешкетник (до семи років) [3, 76]. Походження двох останніх назв очевидно, але цікаво, що відносно цих вікових груп в Кореї існує безліч приказок, до яких прислухаються вчителі і батьки, наприклад, "Звички, придбані в три роки, залишаються до вісімдесяти років".

У справі виховання дитини корейці слідує заповідям Дангуна – родоначальника корейської нації, засновника першого державного утворення Кочосон на території Кореї. Його "Десять заповідей по вихованню дитини" відносяться до першого року її життя. Під час щоденних дитячих ігор мати, використовуючи прості мотиви, наспівує короткі фрази із заповідей в надії, що, запам'ятавши ці ідеї, дитина виросте хорошою людиною. Наприклад, під час годування грудьми мати наспівує "ти повинен поважати батьків, вчителів, царів і предків – такий шлях, щоб стати важливою людиною для своєї країни". Ці звичаї існують вже 4000 років і утворюють основу традиційної корейської педагогіки [6, 69 – 78].

Важливе місце в традиційній корейській педагогіці відводять колисковим. Колискові мають побутові та історичні сюжети, в яскравій формі передають доброзичливі взаємовідносини між батьками та дітьми.

Після шести років в Республіці Корея діти вступають до початкової школи, де навчаються шість років (цикл *чодин хаккьо*), потім три роки вони навчаються у середній школі (*чунь хаккьо*) і ще три роки – в повній середній (*кодин хаккьо*). Завершується загальноосвітній цикл для корейських школярів у вісімнадцятирічному віці.

Парадигма загальної середньої освіти в Кореї і дотепер у багатьох аспектах базується на конфуціанській теорії, яка була визнана державною доктриною в часи панівного китайського впливу. Вона акцентує пріоритетну роль вчителя, закріплює усвідомості нації значущість отримання хорошої освіти. Саме конфуціанство сприяє формуванню у корейської молоді таких якостей, як дисциплінованість, наполегливість в досягненні поставлених цілей, терплячість, добродушність і оптимізм. Завдяки конфуціанським традиціям освіта в Кореї вже протягом багатьох століть є ключовим напрямком державної політики [2].

Відданість конфуціанським установкам

виявляється у наявності у шкільній освітній програмі таких обов'язкових предметів, як "Моральність" (*тодок*) – вивчається у школах першого і другого ступеня і "Громадянська етика" (*кукмін юнлі*) – вивчається у школах третього ступеня. Традиція вивчення цих предметів збереглася з часів японської колонізації, а їх зміст в широкому сенсі – це введення в основи суспільної моралі [4, 10].

Свою професійну музично-педагогічну діяльність вчителі музичного мистецтва також будують на основі древніх корейських традицій виховання та на підґрунті положень, зафіксованих у "Державній корейській програмі музичної освіти". Цей нормативний документ щонайперше визначає головні та другорядні цілі загальної музичної освіти.

Серед провідних цілей, визнаних цією програмою – акцентуація уваги на тому, що учні повинні розвивати свої музичні і творчі здібності, свою сприйнятливість до музики шляхом вивчення різних музичних стилів, збагачувати власний художній досвід. Загалом, слід відзначити, що в системі корейської освіти поцінюється розвиток саме "основної здібності" особистості учня, а не формування предметних і міжпредметних компетентностей, розвиток пізнавального інтересу.

З-поміж другорядних цілей слід виділити наступні:

1) учні повинні володіти основними музично-теоретичними поняттями і уявленнями;

2) учні мають вправлятися у різних видах музичної діяльності;

3) школярів слід заохочувати до впровадження музики в їхнє повсякденне життя, пояснювати функції і значення музичного мистецтва.

"Державну корейську програму музичної освіти" склав національний комітет з питань освіти, до якого входили чиновники, педагоги та вчителі музичного мистецтва. При перегляді загальноосвітньої програми, цілі несуттєво змінювалися. Так в 1990-х роках в програмі був зроблений акцент на "естетичному переживанні музики", а в 2000-х роках головна ціль програми вже полягала у "вивченні основних музичних понять" [2]. При цьому музична нотація і читання нот не виділені у самостійні розділи навчання, а включені в заняття учнів через написання і виконання музики.

Музична діяльність в корейській початковій школі, як і навчальна діяльність в інших освітніх галузях, включає три сфери: обов'язкову, діяльність на розсуд конкретної школи і особливу діяльність. "*Діяльність на розсуд*" дає право

школі і вчителям самостійно складати навчальний план, навчальні програми, забезпечувати право вибору учнями. У свою чергу, вона підрозділяється на "діяльність на розсуд в межах навчального предмету" і "творчу діяльність на розсуд". "*Особлива діяльність*" спрямована на реалізацію гармонійного розвитку душі і тіла і передбачає формування вмінь адаптуватися, контролювати себе, розвиватися, правильно організувати і проводити свята і врочистості тощо [4, 18].

На основі "Державної корейської програми музичної освіти" пишуться і видаються підручники. Слід зазначити, що у Південній Кореї тільки один підручник музики для початкової школи, зміст занять музики на цьому рівні майже однаковий по всій країні. Для середньої школи існують дев'ять варіантів підручника музики. Хоча підручники дають основний матеріал для музичних занять, педагогам дозволяється в межах відведених годин діяти у відповідності зі своїми інтересами, змінюючи тематику та зміст уроків.

Взагалі, аналіз навчальних планів і програм з музики, підручників і навчально-методичної літератури (як для державних, так і для приватних шкіл) засвідчує їх недостатню розробленість. Досить часто вони відсутні і вчителі музики проводять заняття "на власний розсуд". Отже, розбіжності між навчальним планом та реальною практикою визначаються такими факторами, як компетенція педагога або його переконання з приводу того, чим повинні займатися учні. В цілому, однак, цілі і завдання державної програми прийняті в більшості корейських шкіл успішно виконуються [3, 77 – 78].

В 1995 році до державної програми були внесені зміни, пов'язані з упровадженням в початковій школі інтегрованої моделі навчання. А саме в перших і других класах з метою посилення практичної спрямованості шкільної освіти, її значущості для повсякденного життя було введено предмет комплекс обов'язкових інтегрованих уроків: "*Правильне життя*", "*Приємне життя*", "*Розумне життя*". Уроки "Правильного життя" привчають корейських учнів до самостійності, формують основи етикету. Уроки "Розумного життя" мають на меті застосування знань, отриманих з різних джерел, на практиці, опанування основами ремесел. Основним завданням уроків "Приємного життя" є знайомство учнів з основами мистецтв і формування початкових навичок співу, малювання, ліплення, інсценізації. При цьому особливе значення надається грі як способу

самовираження і формуванню здатності до емоційної оцінки творів мистецтва, художньо-творчої діяльності. На цих інтегрованих заняттях учні також знайомляться з основами національного і зарубіжного мистецтва [4, 20]. Однак серед широкого загалу корейських педагогів інтегровані уроки “Приємного (або радісного) життя” не отримали схвалення за причини відсутності методики їх викладання та відповідних фахівців “поліфункціоналів”. Тому в Кореї останнім часом перевага надається монопредметному підходу до вивчення музичного мистецтва у школі.

У сучасних корейських загальноосвітніх закладах урок музики є обов’язковим предметом як в початковій, так і в середній школі. У початковій школі музичному мистецтву відводиться найчастіше два уроки на тиждень, в середній – один урок.

У початковій школі музику викладає вчитель загальноосвітніх дисциплін і зазвичай це фахівець в галузі освіти, але не музики. У середній школі викладання музики доручається педагогу, який має університетську музичну підготовку.

Головне завдання, що стоїть перед музичною освітою в Кореї, – підтримка корейської традиційної музичної культури. Проте основна мета уроків музики в школі – всебічне виховання корейських дітей, прищеплення їм основ і навичок естетичної культури. І як зазначалося вище, естетичне виховання молоді органічно доповнюється етичним.

При розробці авторських методик перед вчителями ще у 80-ті роки минулого століття постала дилема: навчати дітей та юнацтво лише співу чи здійснювати широке і багаторівневе навчання музики, де поряд зі співом і вивченням елементарної музичної грамоти проводиться навчання гри на одному з музичних інструментів, співу під власний акомпанемент, прищеплення навичок активного слухання музики. Оскільки серед юнацтва в Кореї тих, хто бажає продовжити освіту в галузі музичного мистецтва на факультетах музики вищих навчальних закладів після закінчення середньої школи досить багато, а профільних середніх спеціальних музично-освітніх закладів обмаль, то в реальній освітній практиці спостерігається домінування другого, більш універсального, підходу.

Власне, сам урок музики в корейських школах є багатокомпонентним. Серед провідних видів діяльності у корейських школярів – музична творчість, виконання музики, слухання музики, музична грамота і читання нот. Крім того, в школах існують так звані “музичні спеціалізації”

(аналог гурткової роботи та позакласного художньо-естетичного виховання) – спів в церковному хорі, гра в шкільному оркестрі, приватні уроки фортепіанної гри тощо [1, 81].

Найпоширеніший вид виконавської діяльності в школі – хоровий спів. Він є основою музичних занять, виховання, навчання і розвитку у корейській школі. Взагалі, для корейців спів – джерело величезної насолоди, до того ж, на їх погляд, це – потужний засіб зняття стресу. Тому не випадково, за статистикою, корейські школярі масово захоплюються “кімнатою, що співає” – своєрідним корейським стилем караоке.

Крім співу в хорі, улюбленими музичними заняттями корейських школярів є гра в шкільному оркестрі та камерно-інструментальному ансамблі (репертуар яких часто зорієнтований на класичну та традиційну музику). Як в ансамблевому, так і в оркестровому музикуванні широко застосовується корейський національний інструментарій. При цьому національні інструменти поділяють на три основні групи – струнні, духові та ударні.

Одним із найбільш популярних струно-щіпкових інструментів є *каєгим*. Він являє собою дерев’яну деку-раму, на якій розташовано дванадцять струн. Діапазон інструменту доволі великий – від мі-бемоля великої октави до ля-бемоля першої октави. Існують два види цього інструменту: перший – для виконання класичної музики, другий – для виконання музики санжжо. Під час гри на інструменті музикант лівою рукою натискає на струни, а правою – щіпковим прийомом видобуває звук [5, 268 – 269].

Хегим – струно-смічковий інструмент. В народі хегим називають “двострунною скрипкою”. Хегим складається з резонаторної коробки, виготовленої із бамбукового кореня та стойки.

Комунго – струнний інструмент, його творцем вважається Ван Сон Ак, легендарний музикант, який жив у період держави Когурьо. Легенда розповідає про те, що, коли Ван Сон Ак грав на своєму інструменті, слухати його музику прилітали чорні лелеки. З тих пір нібито цей інструмент і став називатися комунго, що значить “гуслі чорного лелеки”. Комунго має широкий діапазон, його можна легко перебудувати. Струни комунго виготовляються з кручених шовкових ниток [3].

До складу оркестру входять і духові інструменти: сопілки, різноманітні флейти, труби з металу і бамбука. Один із самих дивних духових інструментів країн Східної Азії – *сеньхвань*. Він єдиний, на якому можна відобувати гармонійні

співзвуччя. Сеньхвань нагадує собою гарбуз-горлянку, в який вмонтовано 17 бамбукових трубочок різної довжини (найдовша з них – 60 см). Звуки видобуваються вдунанням повітря в отвір на боковій частині горлянки. Тембр звуку специфічний, витончений, і водночас понеземному врочистий і таємничий. Своєрідним є також інструмент *хун*. Зовні він нагадує яблуко діаметром 5 – 6 см і виготовляється з глини, змішаної з порошком із сушених квіткових пелюсток. *Хун* має 5 звукових отворів (3 – на передній частині і 2 – на задній); отвір для вдихання повітря розташований на верхній частині інструменту [5, 279].

Особливо численні ударні інструменти, що додають звучанню оркестра міцну ритмічну основу. Це, в першу чергу, барабани, різні як за формою, так і за призначенням. Одні схожі на пісочний годинник, інші – на винні бочки. Є барабани, які висять зазвичай на спеціальних, інкрустованих перламутром підставках. До складу ударної групи також входять інструменти з визначеною висотою звуку, такі як *тхикчжонь* (складається з рами і підвішеного до неї дзвону), *пхенчжонь* (містить раму з 16-ма дзвіночками, розташованими на двох рядах), *тхикгьонь* (уявляє собою раму з прикріпленою до неї кам'яною плитою) тощо.

Невід'ємною складовою уроку музичного мистецтва – засвоєння теорії музики, знання нотації музичного письма, ладової організації звуків. З історії відомо, що на етапі зародження корейської національної музики існувало багато запозичень, взятих із музичної культури Китаю. Але з часом дані запозичення набули істинно національних рис. Музичний стрій корейської традиційної музики заснований на методі китайської теорії музики “*саньфеньсунь*” (“розділити на три, відняти та додати одну третину”). На корейську мову “*саньфеньсунь*” перекладається як “*самбунсонік*”. Стрій “*самбунсонік*” має дванадцять тонів, кожний тон іменується не звуком, а терміном “*юл*”. Назви цих *юлів* наступні: *хвань-чонь*, *те-рьо*, *тхе-чу*, *хеп-чонь*, *ко-сон*, *чунь-рьо*, *ю-пін*, *ім-чонь*, *і-чхик*, *нам-рьо*, *му-йок*, *инь-чонь*. Ці дванадцять *юлів* складають нормативний середній регістр корейської національної музики [5, 203].

Якщо звуковим еталоном європейської музики являється “ля” першої октави (частота 440 коливань в секунду), то для корейської національної музики основним звуком-*юлом* прийнято вважати *хвань-чонь*, або скорочено *хвань*. Згідно енциклопедії “Акхак кебом”, *хвань* відповідає звуку бамбукової трубки, котра може

вмістити в себе 1200 зерен добре дозрілого проса.

Усі корейські звукоряди поділяються на два основні види: ті, що починаються з великої секунди і ті, що починаються з малої терції. Серед них найбільш уживаними і характерними для корейської музики є:

- *пхьоньчжо* – (в перекладі означає “простий”, “спокійний”, “радісний”) – звукоряди, що починаються з великої секунди;

- *гемьончжо* – (перекладається як “незвичайний”) – звукоряди, що починаються з терції [5, 205].

Якщо п'ятизвучний пхьоньчжо знаходить обмежене застосування в музиці, то переважна частина корейської національної музики написана в гемьончжо. При цьому в залежності від жанрових особливостей музики і місця її функціонування структурна організація гемьончжо може істотно відрізнитися.

Щодо мелодії традиційної корейської музики, то вона не пов'язана із такими поняттями як мотив, фраза, речення. Музична композиція твору часто формується завдяки постійному варіаційному розвитку тематичного матеріалу, а також застосуванню специфічних “прикрашалних” прийомів.

На уроках музики корейських школярів також знайомлять з особливостями нотації корейської традиційної музики. При цьому зазначається, що на різних історичних етапах розвитку музичної культури Кореї існувало вісім способів запису музики. Проте практичне значення зберегли лише три з них.

Юлчано, *юл* – звук, *ча* – буква, *по* – спосіб) був запозичений з Китаю. Уявляє собою один із варіантів буквеної системи запису, в межах якої висота звуку позначається буквами дванадцяти *юлів*-звуків. Така нотація застосовувалася в основному для запису музики *аак*. Її недоліком є неможливість чіткої фіксації тривалості звуку.

Юкпо – система вокалізації, що імітує окремі звуки інструмента. У струнних інструментів звуки-склади позначають (наприклад, для струнного інструменту *комун* це: дал, донь, дунь, динь, донь, дань, дінь); у духових – натискання на різні отвори (для духового інструменту *пхирі*: на, ну, ру, ро, но, нири на), для ударних інструментів – ритмічний малюнок (відповідно звуки-склади ударного інструменту *чаньго*: донь, гидок, кунь, дурр і т.д.) [5, 223].

Чоньганно уявляє собою один із варіантів мензуальної нотації. Завдяки *чоньганно* в збереглися самі давні зразки корейської та китайської музики. В Китаї та Японії мензуальна нотація з'явилась набагато пізніше.

Функцію оцінювання результатів навчальної

діяльності учня з музичних занять дисципліни виконує характеристика, видана педагогом, а також екзамени з музичної грамоти та історії музичного мистецтва. Деякі школи впроваджують “профільне” оцінювання музичних успіхів учнів. До “профільного” оцінювання входять характеристика вокальних умінь учня, гра на музичному інструменті, музична грамота, історія музичного мистецтва, також враховуються музичні досягнення учня за семестр або цілий навчальний рік [1, 81 – 82].

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Отже, музична освіта в Республіці Корея ґрунтується на педагогічній парадигмі, тісно пов’язаній з національними традиціями, історичним досвідом виховання підростаючого покоління у цій країні, а також провідними зарубіжними тенденціями розвитку мистецької освіти. Це, насамперед, ідеї конфуціанства з їх моральною та громадянською доміантантами, основоположного значення сім’ї в музичному розвитку дитини, практичної спрямованості музичного навчання та виховання (з акцентуацією уваги на розвитку “основної” здібності учня), провідної ролі співу як дієвого естетотерапевтичного та гедоністичного чинника, інтегративного підходу до конструювання змісту освіти тощо. Обов’язковий статус шкільного предмету “Музика” в навчальних планах корейських шкіл є відображенням фундаментального статусу загальної середньої освіти в Кореї, яка є об’єктом національної гордості для кожного громадянина. Реалізація принципу варіативності, упровадження “музичних спеціалізацій” та “особливої діяльності” сприяє всебічному, гармонійному художньо-естетичному розвитку школярів на підґрунті традицій національного музикування.

Перспективи подальшого дослідження даної проблеми можуть бути пов’язані з вивченням досвіду проведення інтегрованих уроків з різних видів мистецтва в сучасних корейських школах, методики навчання співу, гри на національних музичних інструментах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Как учат музыке за рубежом / сост., авт. предисл. Д. Дж. Харгривз, А. К. Норт. – М.: Издательский дом “Классика-ХХТ”, 2009. – 208 с. – (Серия “Мастер-класс”).

2. Ким Ми Дя. Теоретико-методические основы обучения музыке детей в начальной школе Республики Корея: дис. ... канд. пед. наук, спец. 13.00.02 “Теория и методика обучения и воспитания” / Ким Ми Дя. – М., 2001. – 116 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dslib.net/teoria-vospitania/teoretiko-metodicheskie-osnovy-obuchenija-muzyke-detej-v-nachalnoj-shkole-respubliki.html>

3. Музыка, ляльковый театр, опера, кино корейцев // Этнография та побут народів світу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://04.com.ua/aziatyy/2132-music-korea.html>

4. Пак Су Чин. Сравнительный анализ содержания образования в начальной школе Республики Кореи и России: автореф. дис. на соиск. учён. степени канд. пед. наук, спец. 13.00.01 “Общая педагогика, история педагогики и образования” / Пак Су Чин. – Краснодар, 2007. – 22 с.

5. У Ген-Ир. История музыки Восточной Азии (Китай, Корея, Япония) / У Ген-Ир. – СПб.: Планета Музыки; Лань, 2011. – 544 с.

6. Kim Sook-kyung. Korean traditional Play Songs / Kim Sook-kyung. – Seoul: Chung-maek, 1993. – 329 p.

7. Kyehyu Shin. Korean Seventh Music Curriculum Revision-Research / Kyehyu Shin, Moon-joo Seogand, Byung-hoon Hwang; Department of Education in Korea, In-chon National University of Education, Music Curriculum Revision Committee. – Seoul, 1997. – 245 p.

REFERENCES

1. Khargrivz, D. Dzh. & Nort, A. K. (2009). *Kak uchut muzyke za rubezhom* [How to teach music abroad]. Moscow: Izdatelskiy dom “Klassika-HHT”, 208 p. [in Russian].

2. Kim Mi Dya (2001). *Teoretiko-metodicheskie osnovy obucheniya muzyke detey v nachalnoy shkole Respubliki Koreya* [Teoretiko-methodical bases of training music of children in an elementary school of Republic Korea]. *Candidate's thesis*. Moscow, 116 p. Retrieved from <http://www.dslib.net/teoria-vospitania/teoretiko-metodicheskie-osnovy-obuchenija-muzyke-detej-v-nachalnoj-shkole-respubliki.html> [in Russian].

3. Muzika, lyalkoviy teatr, opera, kino koreytsiv [Koreans music, puppet theater, opera, films] *Ethnography and life of the peoples of the world*. Retrieved from: <http://04.com.ua/aziatyy/2132-music-korea.html> [in Ukrainian].

4. Pak Su Chin (2007). *Sravnitelnyy analiz soderzhaniya obrazovaniya v nachalnoy shkole Respubliki Korei i Rossii* [Comparative analysis of the content of education in the primary school of the republic of Korea and Russia]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Krasnodar, 22 p. [in Russian].

5. Gen-Ir, U (2011). *Istoriya muziki Vostochnoy Azii (Kitay, Koreya, Yaponiya)* [The history of the music of East Asia (China, Korea, Japan)]. Saint Petersburg: Planeta Muzyki; Lan. 544 p. [in Russian].

6. Kim Sook-kyung. (1993). *Korean traditional Play Songs*. Seoul: Chung-maek, 329 p. [in English].

7. Kyehyu Shin, Moon-joo Seogand, Byung-hoon Hwang (1997). *Korean Seventh Music Curriculum Revision-Research*. Department of Education in Korea, In-chon National University of Education, Music Curriculum Revision Committee. Seoul, 245 p. [in English].

Стаття надійшла до редакції 05.06.2018